

Народна банка на Република Македонија

АНКЕТА ЗА КРЕДИТНАТА АКТИВНОСТ

јануари, 2013 година

АНКЕТА ЗА КРЕДИТНАТА АКТИВНОСТ

јануари, 2013 година

Имајќи го предвид значењето на кредитите за функционирањето на целокупната економија, располагањето со специфични квалитативни информации за условите за кредитирање значително го олеснува разбирањето на начинот на функционирање на пазарот на кредити. Од тие причини, во јули 2006 година, НБРМ започна со спроведување Анкета за кредитната активност на банките, којашто е осмислена на речиси ист начин како и Анкетата на Европската централна банка. Главната цел на Анкетата е да обезбеди информации за некаमतните услови за кредитирање (коишто вообичаено не се расположливи). Воедно, Анкетата има за цел да даде процена на различните фактори што делуваат врз побарувачката на кредити.

Добиените информации од Анкетата би требало да овозможат посоодветно толкување на редовните статистички податоци за кредитната активност на банките. Имено, статистичките податоци го покажуваат износот на одобрените кредити, како и промените во текот на определен временски период, но не и факторите што делуваат врз таквите движења. Притоа, информациите од Анкетата коишто се однесуваат на очекуваните промени во стандардите за кредитирање и во побарувачката на кредити овозможуваат подобро разбирање на идните економски текови.

Структура на Анкетата

Анкетата е наменета за лицата во банките одговорни за градење на кредитната политика на банката. Анкетата содржи дваесет и четири прашања за минатите и за очекуваните движења на пазарот на кредити. Прашањата се поделени во две главни категории: кредити за претпријатијата и кредити за населението. Секоја категорија е анализирана од аспект на кредитните услови, побарувачката на кредити и очекувањата на банките.

Обработката на резултатите од анкетните прашања се заснова врз пресметување пондерирани проценти на одговорите на банките и на нето-процентот, т.е. разликата помеѓу одговорите коишто претставуваат спротивни трендови. Така на пример, кај кредитните услови се врши нетирање на пондерираните проценти на банките коишто одговориле со заострување и на оние коишто одговориле со олеснување на кредитните услови. Притоа, нето-заострување (позитивен нето-процент) укажува дека поголем дел од банките ги заостриле кредитните услови, додека нето-олеснување (негативен нето-процент) укажува дека поголемиот дел од банките ги олесниле кредитните услови. Соодветно, нето-побарувачката ја покажува разликата помеѓу пондерираниот процент на банките коишто пријавиле зголемување и на оние коишто пријавиле намалување на побарувачката на кредити. Оттука, позитивна нето-побарувачка има во случај кога поголемиот дел од банките укажале на зголемена побарувачка и обратно.

Одговорите се пондерирани во согласност со учеството на банките на одделните пазарни сегменти во определен квартал (кредитирање на претпријатијата и кредитирање на населението), согласно со расположливите податоци во текот на обработката на одговорите. Притоа, зборовите коишто опишуваат количини, како што се: мнозинство, половина, значителен дел, процент од банките и сл., се однесуваат на пондерираните проценти, а не на бројот на банките.

Резултати од Анкетата за кредитната активност на банките за четвртото
тримесечје на
2012 година

Овој извештај е резултат на Анкетата за кредитната активност што ја спроведе Народната банка на Република Македонија во јануари 2013 година¹.

Резултатите од Анкетата за кредитната активност на банките за четвртото тримесечје на 2012 година, на нето-основа, покажуваат натамошно нето-заострување на кредитните услови кај корпоративниот сегмент и нето-олеснување кај сегментот „население“. Во однос на насоката, ваквите оценки се продолжение на согледувањата од претходната анкета, но во однос на јачината, тие упатуваат на посилен интензитет во двете насоки. Посилно нето-заострување, односно нето-олеснување е забележано и во однос на очекувањата за овој квартал дадени во претходната анкета. Од аспект на факторите, банките и понатаму ги посочуваат факторите од групата за согледување на ризиците како главна причина за нето-заострување на кредитните услови на двата сегмента, со поизразено значење кај претпријатијата. Останатите фактори во основа се оценети како фактори со слаб ефект врз кредитните услови и речиси непроменети во однос на претходниот квартал, со исклучок на конкуренцијата од други банки којашто и понатаму придонесува за нето-олеснување на условите кај потрошувачките кредити.

Од аспект на побарувачката на кредити, кај корпоративниот сектор, во споредба со претходниот квартал, не се забележани поголеми промени во согледувањата на банките, односно тие и понатаму упатуваат на зголемена корпоративна побарувачка на нето-основа. Кај населението, одговорите на нето-основа укажуваат на посилен раст на побарувачката на кредити на квартална основа, со исклучок на потрошувачките кредити кај кои растот е послаб.

Во поглед на очекувањата за промена на кредитните услови во наредните три месеци, банките повторно укажуваат на нето-заострување на кредитните услови на корпоративниот сегмент, но со помал интензитет во споредба со оценетите остварувања за четвртиот квартал. Кај населението, се очекува натамошно умерено нето-олеснување на условите во следниот квартал, со

---

¹ Со Анкетата се опфатени 14 банки, при што одговори доставија 14 банки. Во периодот од 28.9.2012 до 1.10.2012 година се изврши присојединување на „Зираат банка“ со „Халкбанка“, при што почнувајќи од октомври, овие две банки функционираат како една - „Халкбанка“.

малку помал интензитет, освен кај станбените кредити. **Од аспект на побарувачката на кредити**, банките очекуваат зголемување на нето-побарувачката на кредити од страна на претпријатијата, и тоа посилно во споредба со оценетите остварувања за третиот квартал. Очекувања за умерен раст на нето-побарувачката има и кај сегментот „население“, особено кај потрошувачките кредити.

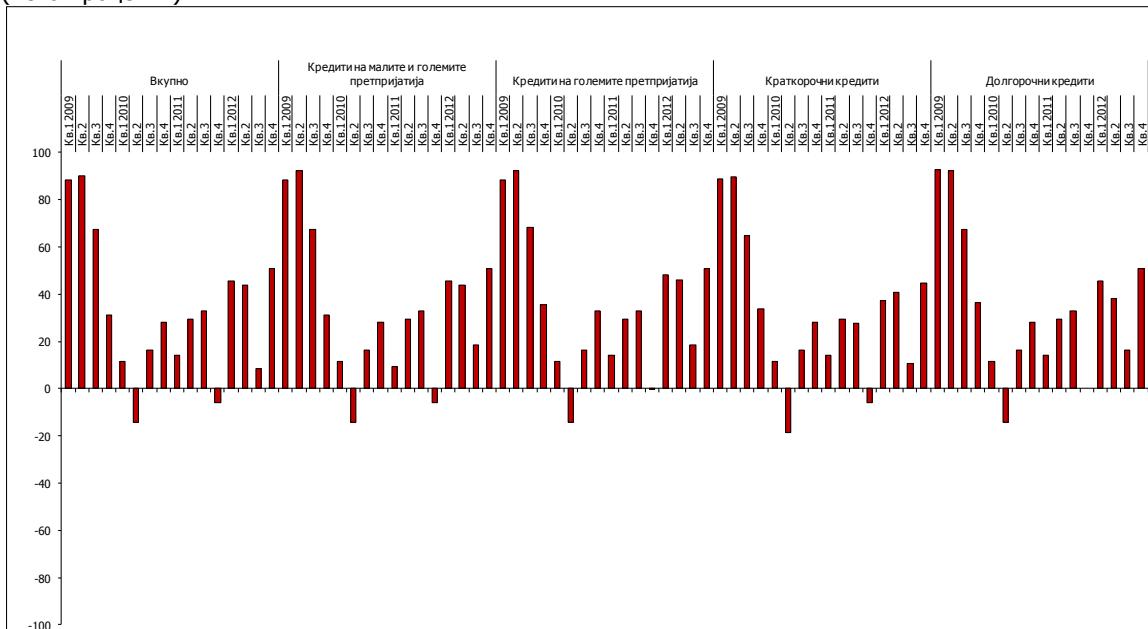
Кредити на претпријатијата

Услови за кредитирање

Во четвртиот квартал на 2012 година, одговорите на банките за корпоративниот сегмент укажаа на нето-заострување на кредитните услови (од 8,4% во третиот квартал на 50,9%). Имено, за разлика од претходната анкета кога најголем дел од банките ги задржале условите непроменети, во оваа анкета одговорите се речиси идентично распределени помеѓу непроменети и делумно заострени. Во однос на очекувањата, во претходната анкета банките очекуваа понизок степен на нето-заострување за четвртиот квартал од остварениот (околу 37%). Притоа, нето-заострувањето е забележливо кај сите видови корпоративни кредити, и од аспект на големината и од аспект на рочноста.

Графикон 1

Услови за кредитирање при одобрување заеми или кредитни линии на претпријатијата (нето-процент*)

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително се заострени“ и „делумно се заострени“, и збирот на процентите „делумно се олеснети“ и „значително се олеснети“.

И покрај општите согледувања на банките за позаострени кредитни услови, одговорите за одделните, конкретни кредитни услови не упатуваат на позначителна промена во однос на претходната анкета. Така, и натаму најголем дел од банките укажуваат на непроменети каматни и некаматни услови. Сепак, на нето-основа, кај овие услови се забележува умерено олеснување, што се должи на поголемиот број банки коишто ги олесниле условите во споредба со претходната анкета. Речиси непроменети се условите поврзани со големината, враќањето и достасувањето на заемите, а барањата за обезбедување

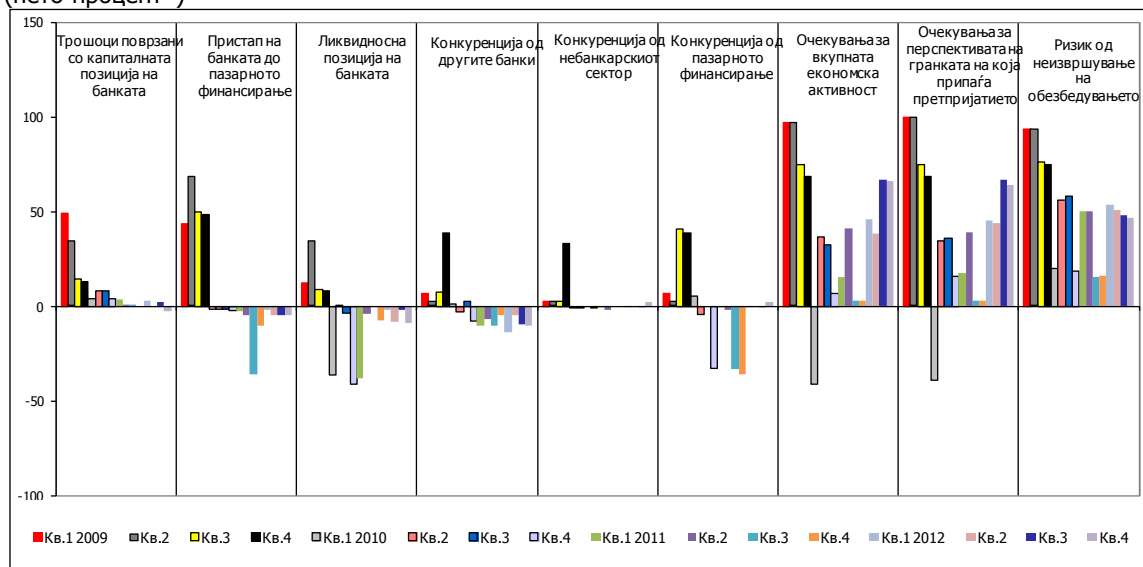
и понатаму покажуваат нето-заострување, што е континуитет на одговорите од претходните три квартали.

Во однос на факторите коишто влијаат врз условите за одобрување корпоративни кредити, како и во претходниот квартал, факторите од групата за согледување на ризиците сè уште се основната причина за конзервативна кредитна политика и нето-заострување на кредитните услови. И кај останатите фактори, поврзани со капиталната и ликвидносната позиција на банката и притисокот од конкуренција, не се забележува голема разлика во одговорите на банките во споредба со минатата анкета. Мнозинството банки оценуваат дека тие и натаму не предизвикуваат промена на условите на кредитирање.

Од аспект на влијанието на монетарната политика врз кредитните одлуки на банките во четвртиот квартал на 2012 година, најголемиот дел од банките укажуваат на одредено влијание на монетарната политика врз кредитните одлуки (околу 11% од одговорите упатуваат на делумно влијание, додека околу 56% укажуваат на незначително влијание врз каматните одлуки). Притоа, во однос на претходната анкета, зголемен е процентот на банки (од 0,4% на 32,9%) коишто укажале дека монетарната политика не влијаела врз нивните каматни одлуки.

Графикон 2

Фактори што предизвикуваат промена на условите за кредитирање на корпоративниот сектор
(нето-процент*)

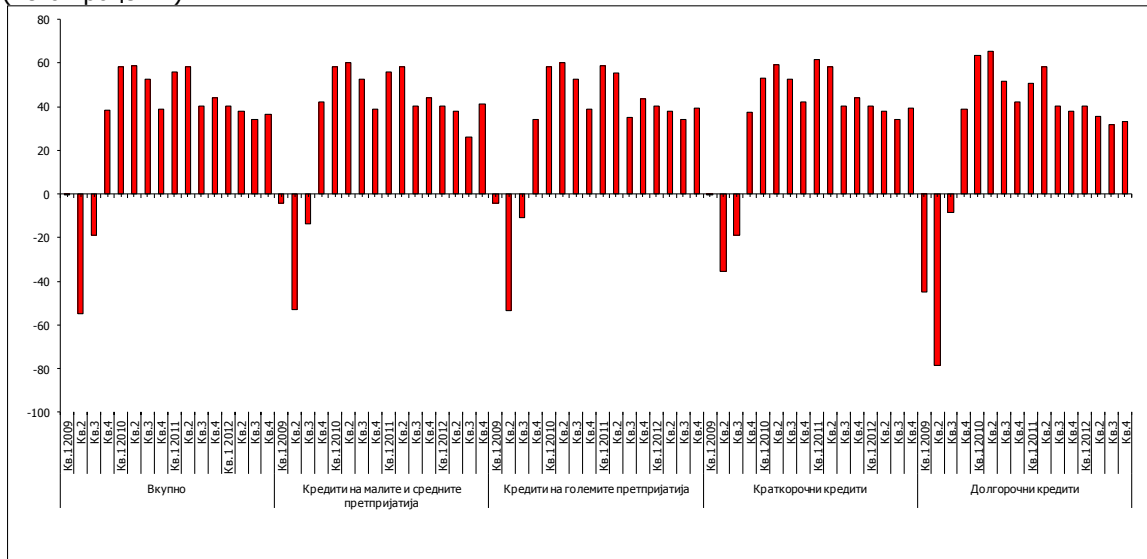
* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и „-“ (делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање) и „++“ (значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање).

Побарувачка на кредити

Како и во претходната анкета, во четвртиот квартал на 2012 година банките укажаа на натамошно нето-зголемување на побарувачката (околу 37%). И очекувањата на банките во претходната анкета беа во насока на раст на нето-побарувачката во овој квартал, но позначителен во однос на остварениот (околу 57%). На нето-основа, растот на побарувачката на кредити е највоочлив кај малите и средните претпријатија, кај кои нето-процентот се зголеми од 26% во претходниот квартал на 41,4% во оваа анкета.

Графикон 3

Промена на побарувачката на кредити од страна на претпријатијата (нето-процент*)

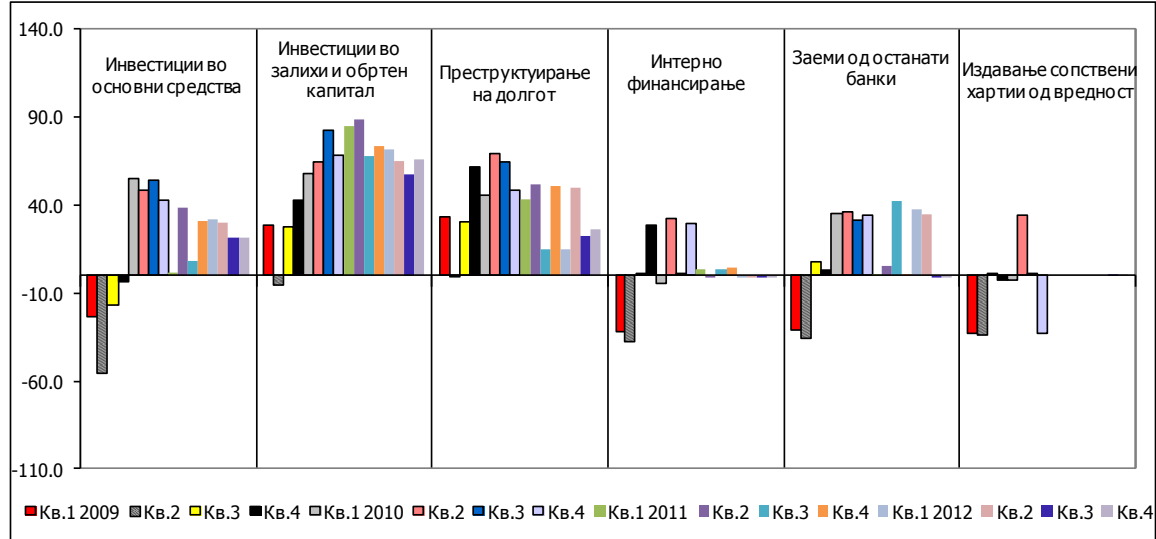

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително е зголемена“ и „делумно е зголемена“ и збирот на процентите „делумно е намалена“ и „значително е намалена“.

Кај факторите коишто ја условуваат корпоративната побарувачка на кредити не се забележува поголема промена во согледувањата на банките во однос на претходната анкета. Така, како фактори со стимулативно дејство банките, на нето-основа, ги посочија потребите за инвестиции во залихи и обртен капитал, и тоа посилно во однос на претходниот квартал (66,4% наспроти 57,6%), како и потребата од реструктурирање на долгот (околу 26%) и потребата од инвестиции во основни средства (околу 21%). Притоа, и натаму, околу 12% од банките кај последниот фактор упатуваат на неговото неповолно дејство, односно за намалување на побарувачката. Мнозинството банки ги оценуваат останатите фактори, поврзани со употребата на интерно финансирање, како и издавањето сопствени хартии од вредност, како фактори со неутрално влијание врз побарувачката на кредити.

Графикон 4

Фактори што предизвикуваат промена на побарувачката на кредити на корпоративниот сектор (нето-процент*)

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесува за намалување на побарувачката).

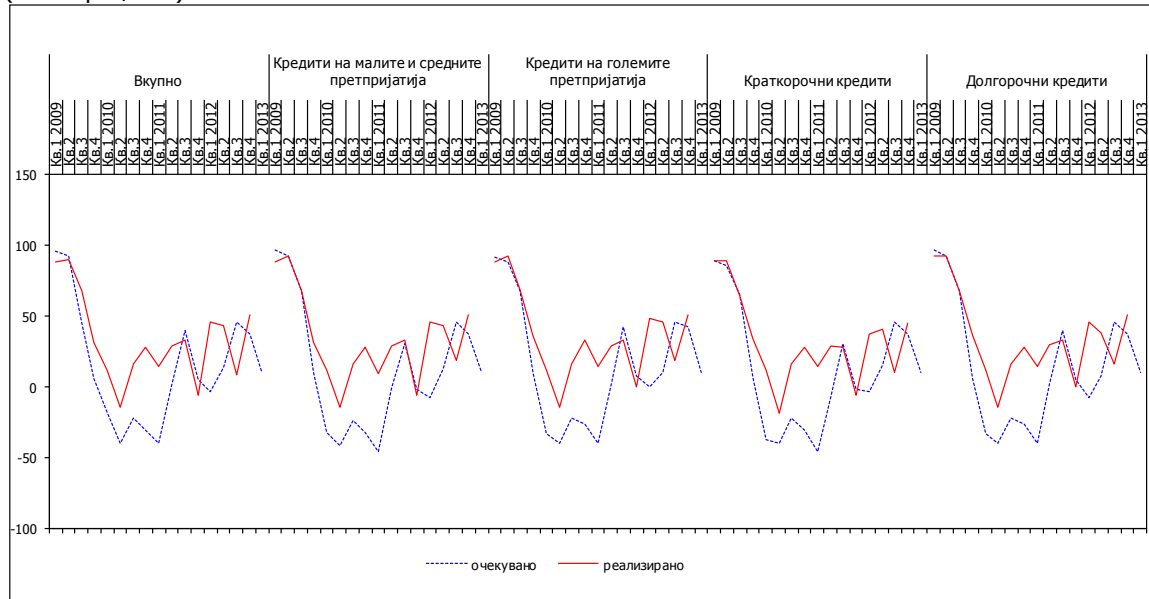
Очекувања

Во однос на очекувањата на банките за движењето на кредитните услови во првиот квартал на 2013 година, 10% од банките, на нето-основа, укажуваат на нивно натамошно заострување, но во споредба со очекувањата во претходниот квартал, интензитетот е доста послаб (нето-процентот во претходната анкета изнесуваше 37%). Ова се должи на зголемениот процент на банки коишто се изјасниле за задржување на истите услови како и во четвртиот квартал (88%), на сметка на намалување на процентот на банки коишто очекуваат заострување.

Графикон 5

Очекувања на банките за промена на условите на кредитирање на корпоративниот сектор
(нето-процент*)

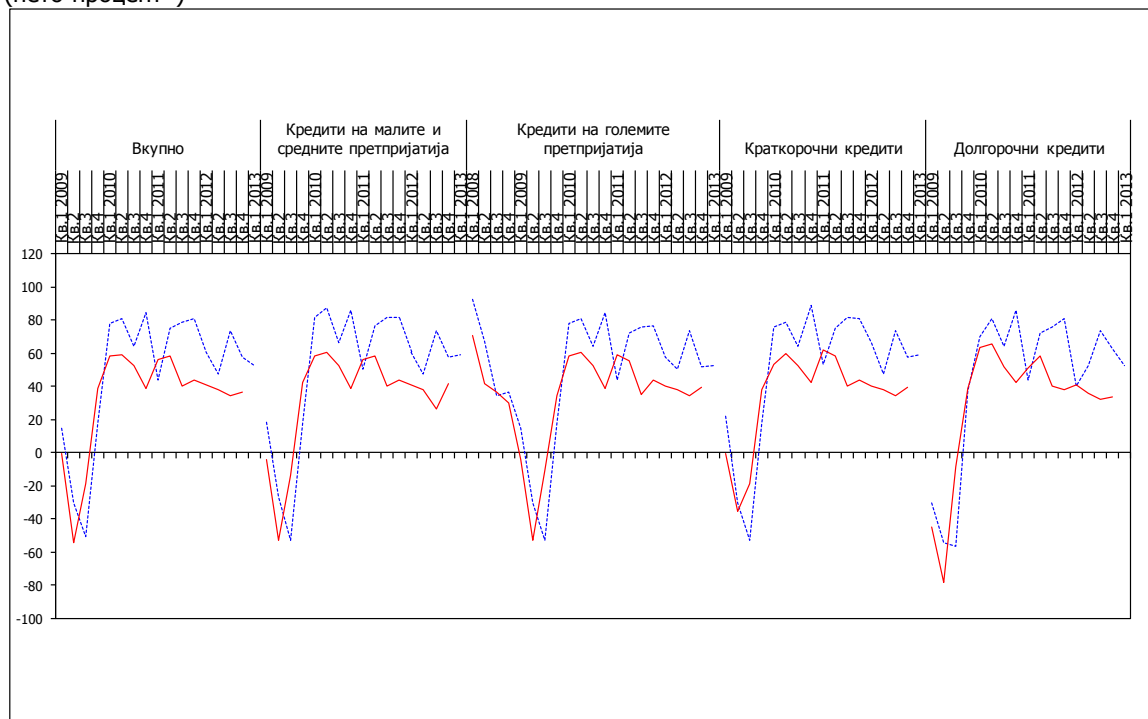

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се заострат“ и „делумно ќе се заострат“ и збирот на процентите „делумно ќе се олеснат“ и „значително ќе се олеснат“.

Во однос на побарувачката, анкетираниите банки очекуваат сличен степен на нето-зголемување како и во претходната анкета (околу 53%, наспроти 57% во претходниот квартал). Од аспект на типот на кредитите, умерено намалување на интензитетот на раст е забележан само кај побарувачката на долгорочни кредити за која 63% од анкетираниите банки во претходната анкета, на нето-основа, очекувале да се зголеми (наспроти 53% во овој квартал). Кај останатите типови кредити нема позначителни промени ниту во насоката, ниту во интензитетот на квартална основа.

Графикон 6

Очекувања на банките за промена на побарувачката на кредити од страна на корпоративниот сектор
(нето-процент*)

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се зголеми“ и „делумно ќе се зголеми“ и збирот на процентите „делумно ќе се намали“ и „значително ќе се намали“.

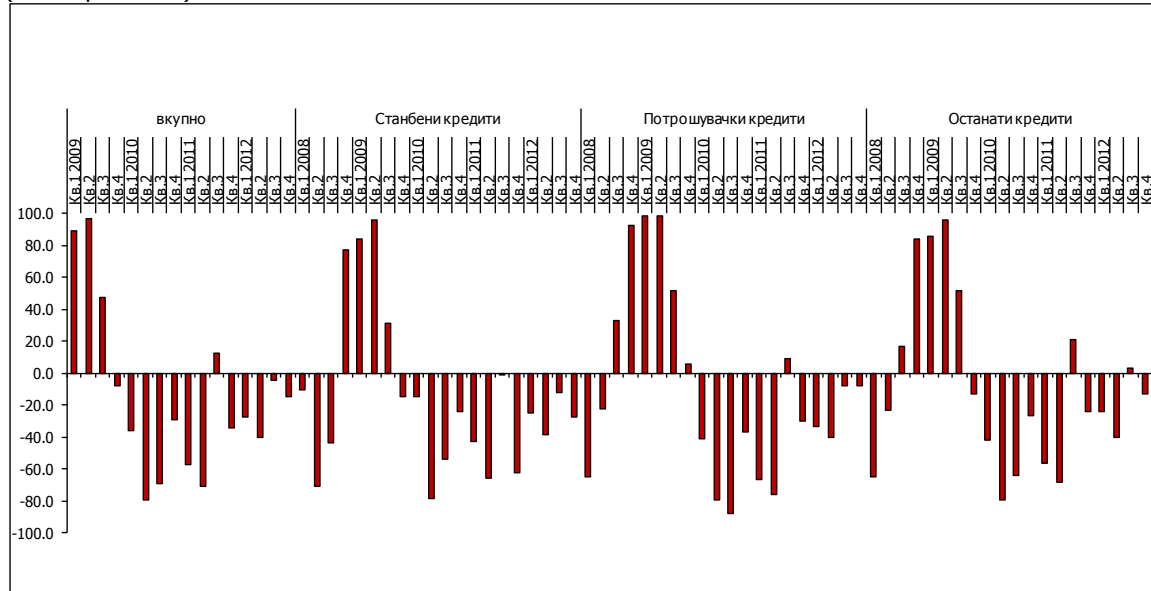
Кредити на население

Услови за кредитирање

Во четвртиот квартал на 2012 година, како и во претходните квартали од втората половина на 2011 година наваму, најголем дел од банките укажуваат на главно непроменети кредитни услови за кредитирање на населението. Сепак, во споредба со претходната анкета, забележан е зголемен процент на банките коишто упатуваат на делумно олеснети кредитни услови, при што позначителна промена во оваа насока е забележана кај станбените кредити. Овие движења соодветствуваат со очекувањата на банките дадени во октомвриската анкета, коишто главно укажаа на непроменети кредитни услови, но и со очекувањата за делумно олеснување на кредитните услови посебно кај станбените кредити. Во вакви услови, забележано е зголемување на нето-олеснувањето на вкупните кредитни услови, во споредба со претходниот период (од -4,5 на -14,6 на квартална основа).

Графикон 7

Услови за кредитирање при одобрување кредити на населението
(нето-процент*)

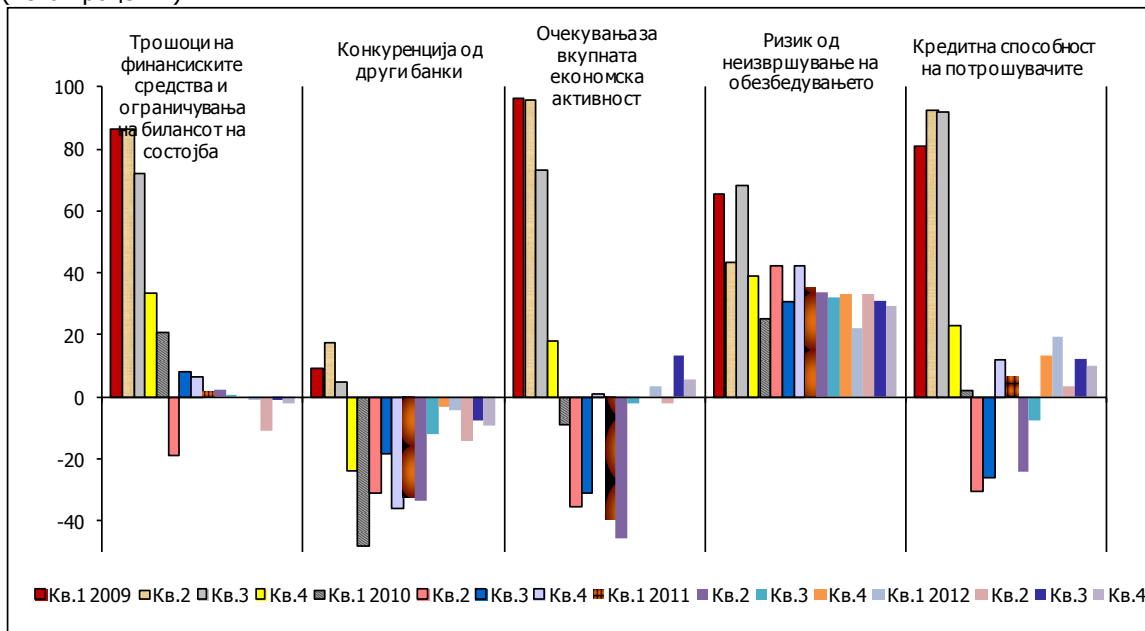
* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително се заострени“ и „делумно се заострени“, и збирот на процентите „делумно се олеснети“ и „значително се олеснети“.

Од аспект на поединечните услови за одобрување станбени кредити, најголем дел од банките оцениле дека кредитните услови се непроменети во овој период. Притоа, само 7,6% од банките укажуваат на намалена каматна стапка, наспроти 12,6% во претходниот период. Од аспект на останатите кредитни услови, околу една третина од банките укажуваат дека кај провизиите е забележано делумно олеснување, за разлика од претходниот квартал кога речиси сите банки забележаа непроменетост на овој кредитен услов.

Во однос на факторите коишто делуваат врз условите за одобрување станбени кредити, најголем дел од банките и во оваа анкета укажуваат дека сите фактори главно придонесуваат за непроменетост на кредитните услови. Сепак, и во оваа анкета банките укажуваат на ограничувачко влијание на факторите, коишто се однесуваат на согледувањата за ризик. Имено, како и во претходната анкета, околу 14% од банките укажуваат дека очекувањата за вкупната економска активност, како и кредитната способност на потрошувачите (околу 12% од банките), предизвикуваат заострување на кредитните услови. Исто така, банките повторно го посочуваат факторот ризик од неизвршување на обезбедувањето како фактор што предизвикува делумно заострување на кредитните услови (31,4% од банките). Сепак, за разлика од претходните анкети, забележано е зголемување на бројот на банките (од околу 9%) коишто укажуваат дека очекувањата за вкупната економска активност придонесуваат и за олеснување на кредитните услови.

Графикон 8

Фактори што предизвикуваат промена на условите за одобрување на станбените кредити
(нето-процент*)

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и „-“ (делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за олеснување на условите) и „++“ (значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање).

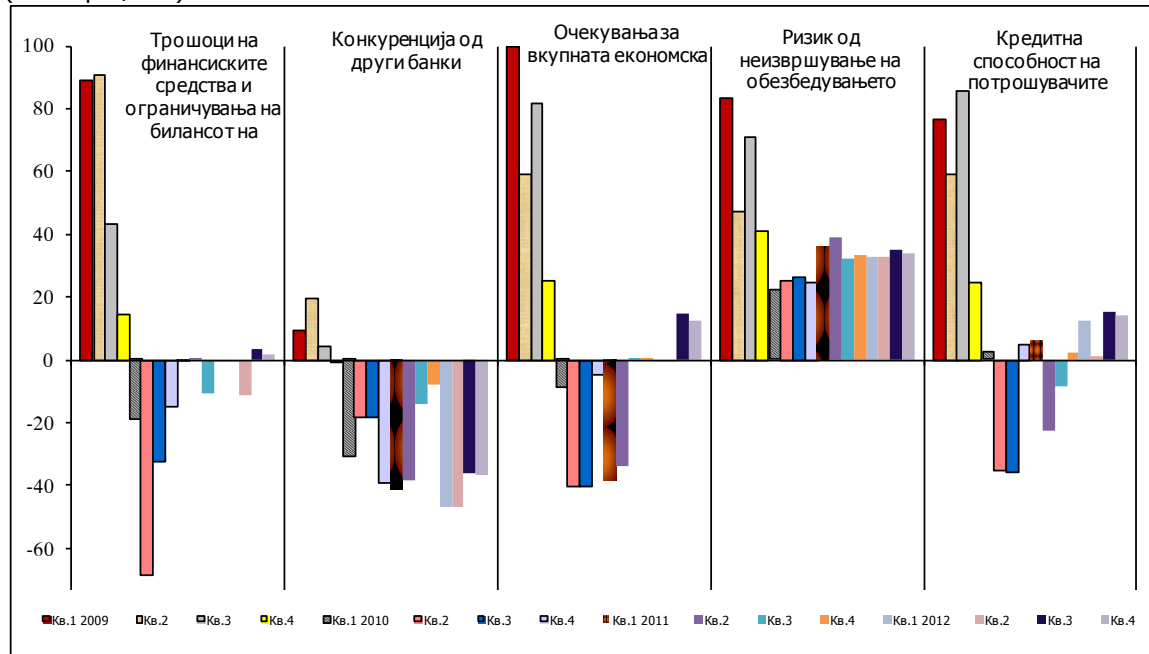
Во поглед на конкретните услови за одобрување потрошувачки кредити, во оваа анкета е забележана поголема воздржаност на банките во однос на промена на кредитните услови. Имено, околу 7% од банките укажуваат на намалена каматна стапка на овие кредити, наспроти 48% во претходната анкета. Ваквата промена, придонесе кон позначително намалување на нето-олеснувањето кај овој кредитен услов, во споредба со претходниот период. Останатите банки укажуваат на непроменета каматна стапка. Во однос на останатите услови, речиси сите банки укажуваат дека условите за одобрување потрошувачки кредити се главно непроменети. Сепак како и во претходната анкета, околу 8% од банките укажуваат на делумно олеснување на некаматните приходи.

Што се однесува до факторите коишто делуваат врз условите за одобрување потрошувачки кредити, резултатите укажуваат дека факторите главно придонесуваат кон непроменетост на кредитните услови. Сепак, како кај станбените, така и кај потрошувачките кредити, банките и понатаму укажуваат на присуство на ризик. Така, околу 14% од банките укажуваат дека очекувањата за економската активност, како и кредитната способност на потрошувачите (околу 16% од одговорите) придонесуваат за заострување на кредитните услови, речиси исто како и во претходната анкета. Околу една третина од банките и понатаму укажуваат на ризикот од неизвршување на обезбедувањето, како фактор којшто придонесува за заострување на кредитните услови. Од друга страна, конкуренцијата од другите банки, и во оваа

анкета, се оценува како фактор што придонесува за олеснување на условите за кредитирање (околу 41% од банките).

Графикон 9

Фактори што предизвикуваат промена на условите за одобрување потрошувачки кредити (нето-процент*)

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „-“ (значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и „+“ (делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за олеснување на условите) и „++“ (значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање).

Од аспект на влијанието на монетарната политика врз каматните одлуки на банките во четвртото тримесечје на 2012 година, најголем дел од банките укажуваат дека монетарната политика незначително влијаела (78%). Процентот на банките коишто укажуваат на отсуство на влијание од страна на монетарната политика во четвртиот квартал изнесуваше околу 20% и е незначително понизок во однос на претходниот квартал.

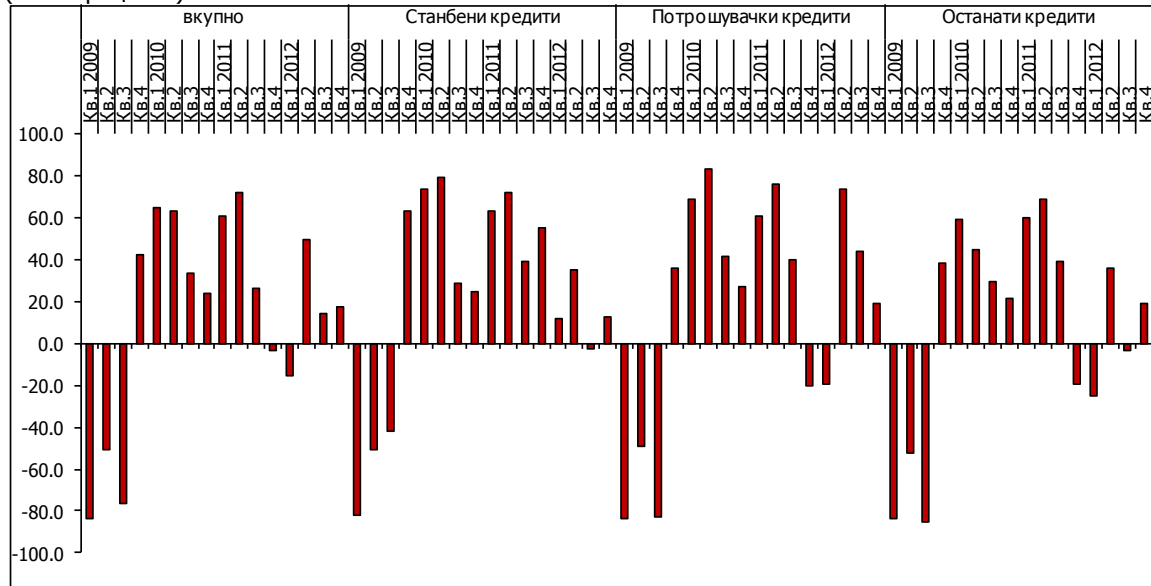
Побарувачка на кредити

Најголем дел од банките ја оцениле побарувачката на кредити во четвртиот квартал како непроменета, а околу 20% од банките укажуваат и на нејзино делумно зголемување. Така, кај станбените кредити е забележано намалување на процентот на банките коишто укажуваат на непроменета побарувачка на кредити на сметка на зголемениот број на банките коишто укажуваат на зголемена побарувачка на кредити. Кај потрошувачките кредити, пак, имаме спротивни движења. Имено, во оваа анкета е забележано зголемување на бројот на банките коишто укажуваат на непроменета побарувачка на потрошувачки кредити, на сметка на намалениот број на банки коишто

укажуваат на зголемена побарувачка. Ваквите движења придонесоа кон зголемување на нето-побарувачката на станбени кредити, при забавен раст на нето-побарувачката на потрошувачки кредити.

Графикон 10

Промена на побарувачката на кредити од страна на населението (нето-процент*)

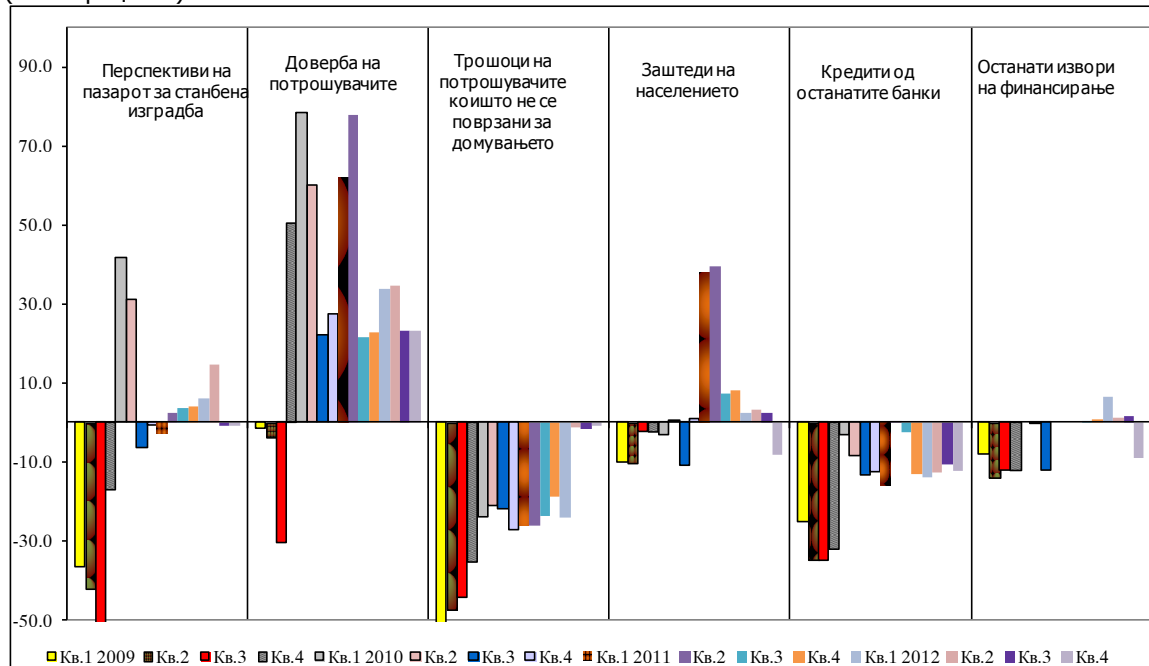

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително е зголемена“ и „делумно е зголемена“ и збирот на процентите „делумно е намалена“ и „значително е намалена“.

Кај факторите коишто влијаат врз побарувачката на станбени кредити, најголем дел од банките повторно укажаа на нивно неутрално дејство. Сепак, 23% од банките и понатаму го согледуваат факторот доверба на потрошувачите како фактор со стимулативно дејство, додека кредитите од останати банки и понатаму се фактор којшто за дел од банките делува во спротивна насока. Од аспект на останатите фактори од групата на алтернативно финансирање, околу 10% од одговорите на банките укажуваат дека заштедите на населението и останатите извори на финансирање придонесуваат за намалување на побарувачката, за разлика од претходната анкета кога ниту една банка не се определи во оваа насока.

Графикон 11

Фактори што предизвикуваат промена на побарувачката на станбени кредити (нето-процент*)

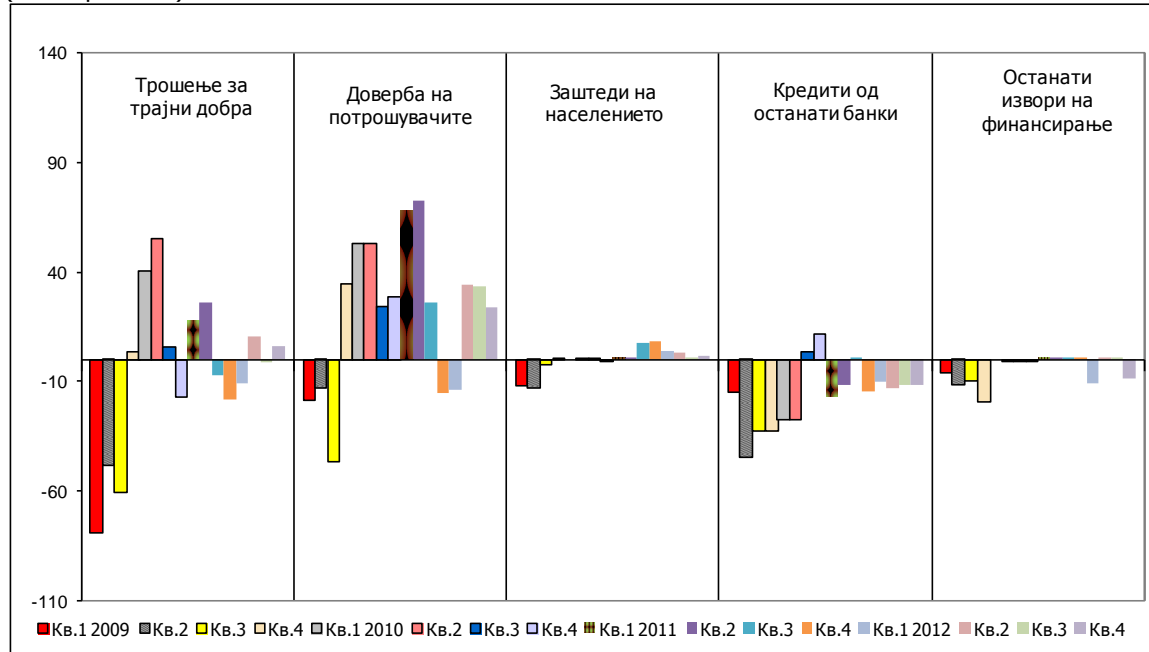

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесува за намалување на побарувачката).

Од аспект на факторите коишто влијаат врз побарувачката на потрошувачки кредити, најголемиот дел од банките укажуваат дека факторите и во овој квартал имаат неутрално дејство. Како и во претходната анкета, довербата на потрошувачите е фактор којшто придонесува за делумно зголемување на побарувачката на потрошувачки кредити (околу 24% од банките). Од друга страна, кредитите од останатите банки, како и останатите извори на финансирање се фактори коишто предизвикуваат намалување на побарувачката на кредити (13,3% и 10,3% од банките, соодветно).

Графикон 12

Фактори што предизвикуваат промена на побарувачката на потрошувачки кредити (нето-процент*)

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „+“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „-“ (значително придонесува за намалување на побарувачката).

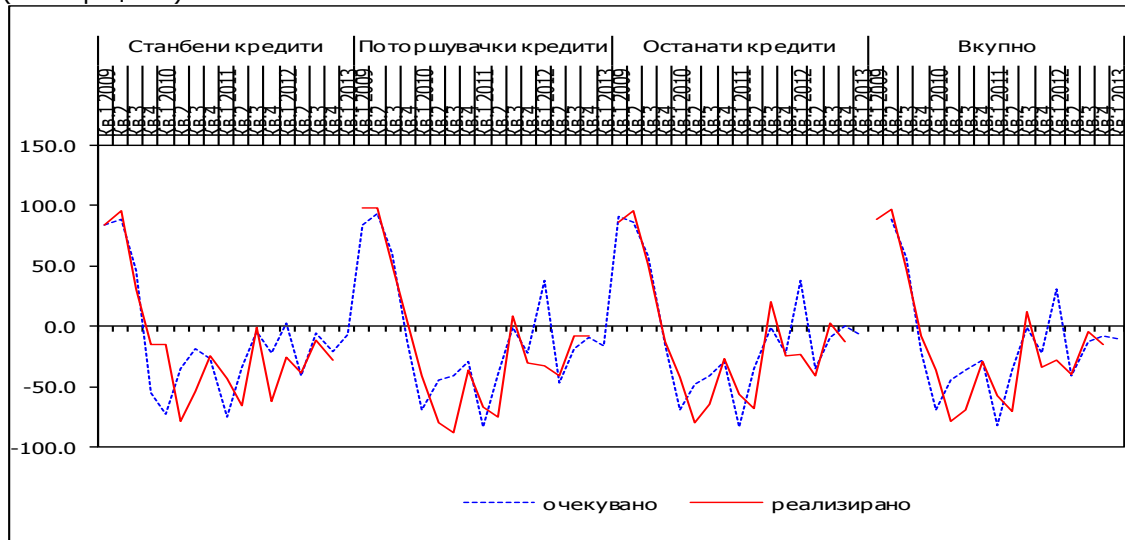
Очекувања

Во поглед на очекувањата на банките за кредитните услови за населението во наредните три месеци, позначителен дел од банките очекуваат задржување на истите услови. Така, 91% од банките укажуваат дека условите за одобрување на станбените кредити ќе останат исти, додека околу 8% од одговорите укажуваат на олеснување на кредитните услови во првиот квартал на 2013 година. Сепак, во споредба со претходната анкета е забележано намалување на бројот на банките коишто се определиле за олеснување на кредитните услови, што придонесе кон намалување на нето-олеснувањето на условите за одобрување станбени кредити. Кај потрошувачките кредити, околу 82% од банките очекуваат непроменети кредитни услови, додека околу 18% олеснување на условите. Притоа, како резултат на повисокиот процент на банки коишто упатија на очекувања за олеснување на кредитните услови, во споредба со претходниот квартал (кога процентот изнесуваше 10%), кредитните услови кај потрошувачките кредити бележат посилно нето-олеснување на квартална основа.

Графикон 13

Очекувања на банките за промена на условите за кредитирање на населението (нето-процент*)

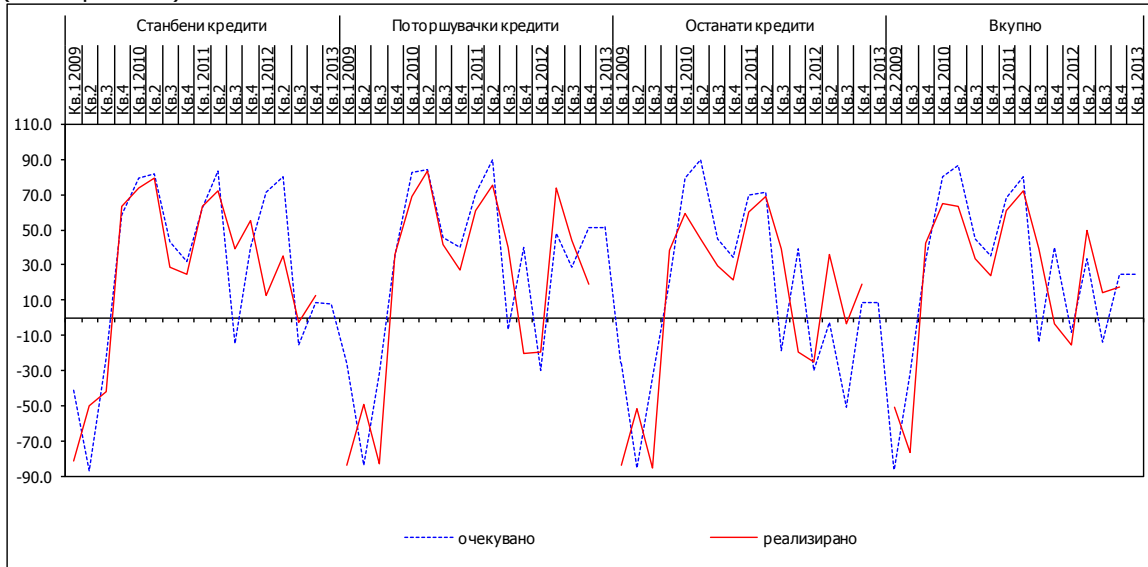

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се заострат“ и „делумно ќе се заострат“ и збирот на процентите „делумно ќе се олеснат“ и „значително ќе се олеснат“.

Кај побарувачката на кредити е забележана различна распределба на одговорите, во зависност од типот на кредитите. Така, како и во претходната анкета, најголем дел од банките (околу 83%) не очекуваат поголеми промени во побарувачката на станбени кредити, додека останатите банки очекуваат делумно зголемување на побарувачката. Кај потрошувачките кредити, 39% од одговорите на банките очекуваат непроменета побарувачка на потрошувачки кредити, наспроти 48,7% во претходниот квартал. Од друга страна, над половина од одговорите на банките се со очекувања за зголемена побарувачка на потрошувачки кредити во првите три месеци на 2013 година. При вакви движења, се очекува дека нето-побарувачката ќе продолжи да расте кај сите видови кредити на населението, но и натаму поизразено кај потрошувачките кредити.

Графикон 14

Очекувања на банките за промена на побарувачката на кредити од страна на населението
(нето-процент*)

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се зголеми“ и „делумно ќе се зголеми“ и збирот на процентите „делумно ќе се намали“ и „значително ќе се намали“

Резултати од индивидуалните прашања од Анкетата за кредитната активност на банките за четвртиот квартал на 2012 година

I. Кредити на претпријатијата

1. Како се променети условите за кредитирање на Вашата банка, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата во изминатите три месеци?

	Вкупно		Кредити на малите и средните претпријатија		Кредити на големите претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4
Значително се заострени	2.8	2.5	10.7	2.5	2.8		2.8		2.8	2.5
Делумно се заострени	6	48.8	8.2	48.8	16.1	51.3	8.2	51.3	13.9	48.8
Во основа останаа непроменети	82.8	48.3	80.6	48.3	80.6	48.3	88.5	42.3	82.8	48.3
Делумно се олеснети	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	6.4	0.4	0.4
Значително се олеснети										
Неприменливо	7.9									
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	8.4	50.9	18.5	50.9	18.5	50.9	10.6	44.9	16.3	50.9
Број на банки коишто одговориле	15	14	15	14	15	14	15	14	15	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително се заострени“ и „делумно се заострени“, и збирот на процентите „делумно се олеснети“ и „значително се олеснети“.

2. Како влијаеја долунаведените фактори врз условите за кредитирање на Вашата банка, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата во изминатите три месеци (се однесува на одговорот на прашањето 1 во колоната „вкупно“)? Ве молиме оценете го придонесот за заострувањето или олеснувањето на кредитните стандарди користејќи ја следнава скала:

-- = значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање

- = делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање

0 = придонесуваат за непроменетост на условите за кредитирање

+ = делумно придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање

++ = значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање

НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.3	Кв.4
А) Трошоци на финансиските средства и ограничувања на билансот на состојба		3.9	63.8	2.7	2.5			
-Трошоци поврзани со капиталната позиција на Вашата банка			97.1	0.4	2.5		2.4	-2.9
-Пристап на банката до пазарно финансирање (на пример, на пазарот на пари)			95.3	4.7			-4.9	-4.7
-Ликвидносната позиција на Вашата банка			91.3	8.7			-2.3	-8.7
Б) Притисок од конкуренција		2.5	59.4	11.0				
-Конкуренција од другите банки		2.5	84.6	12.9			-9.9	-10.4
-Конкуренција од небанкарски сектор		2.5	97.1	0.4			-0.4	2.1
-Конкуренција од пазарното финансирање		2.5	97.1	0.4			-0.4	2.1
В) Согледување за ризикот		41.7	33.8	0.4	2.5			
-Очекувања за вкупната економска активност		69.1	27.5	2.9		0.5	66.8	66.2
- Очекувања за перспективата на гранката на која припаѓа претпријатието и на перспективата на поединечните фирми		69.1	26.0	4.9			66.9	64.2
-Ризик од неизвршување на обезбедувањето	2.0	47.3	47.8	2.9			47.8	46.4
Г) Останати фактори, Ве молиме наведете ги			16.5			6.6		

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и „+“ (делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање) и „+++“ (значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање).

3. Ве молиме оценете ја важноста на одделните фактори при процената на кредитната способност на претпријатијата.

-- = потполно неважни

- = делумно важни

0 = важни

+ = многу важни

++ = исклучително важни

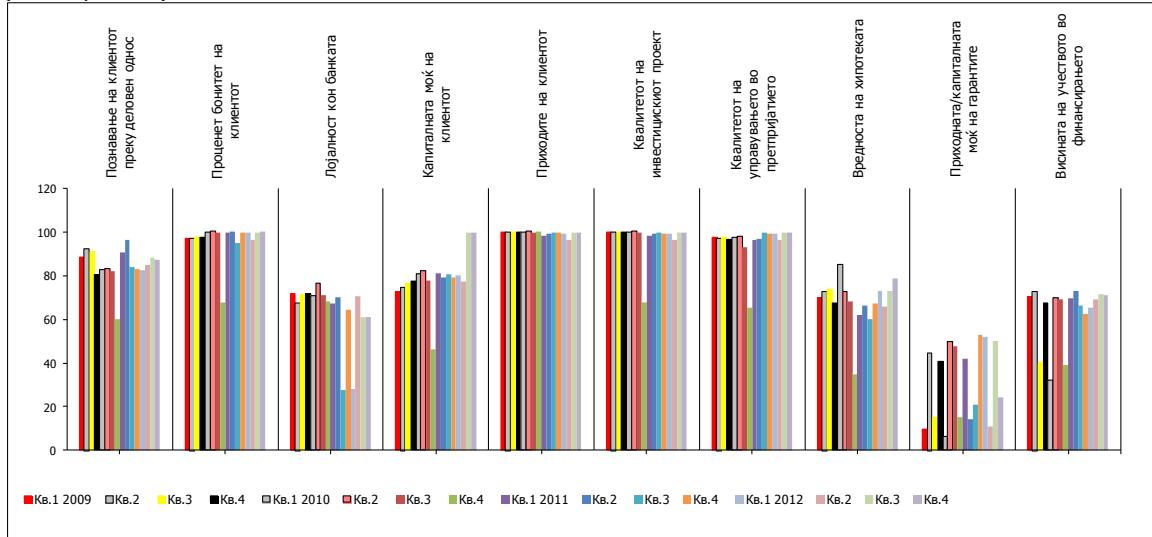
НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.3	Кв.4
Познавање на клиентот преку деловен однос			12.8	51.5	35.7		88.1	87.2
Процент бонитет на клиентот			0.0	21.2	78.8		99.9	100.0
Лојалност кон банката			39.1	58.1	2.8		60.9	60.9
Капиталната моќ на клиентот			0.5	44.9	54.6		99.9	99.5
Приходите на клиентот			0.5	21.9	77.6		99.9	99.5
Квалитетот на инвестицискиот проект			0.5	42.4	57.1		99.9	99.5
Квалитетот на управувањето во претпријатието			0.5	59.0	40.5		99.5	99.5
Вредноста на хипотеката			21.5	76.0	2.5		73.1	78.5
Приходната/капиталната моќ на гарантите			75.7	17.6	6.7		50.3	24.3
Висината на учеството во финансирањето			29.1	65.5	5.4		71.5	70.9
Останати фактори, Ве молиме наведете ги							0.0	0.0

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „+“ (исклучително важни) и „+“ (многу важни) и збирот на „-“ (делумно важни) и „--“ (потполно неважни).

Графикон 15

Важност на одделните фактори при процена на кредитната способност на претпријатијата (нето-процент)

4. Како се променети условите на Вашата банка, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата во изминатите три месеци? Ве молиме оценете го секој фактор користејќи ја скалата:

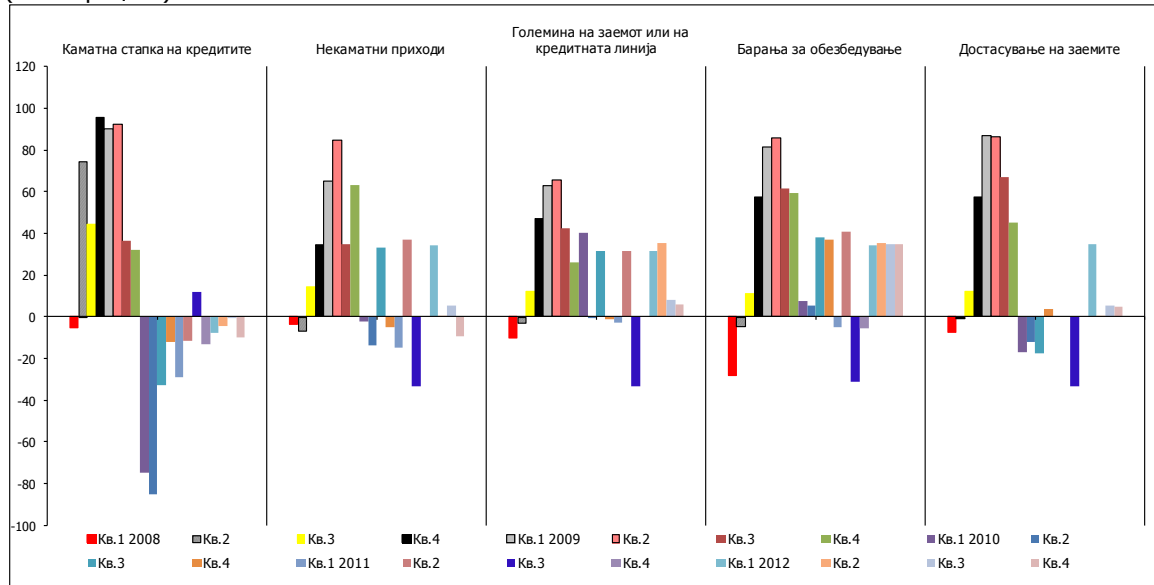
-- = значително се заострени
 - = делумно се заострени
 0 = во основа останаа непроменети
 + = делумно се олеснети
 ++ = значително се олеснети
 НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.3	Кв.4
А) Каматна стапка на кредитите			90.1	9.9			-0.2	-9.9
Б) Останати услови и рокови								
-Некаматни приходи		7.9	74.8	17.3			5.6	-9.4
-Големина на заемот или на кредитната линија		6.6	93.0	0.4			8.4	6.2
-Барања за обезбедување		35.1	64.5	0.4			34.9	34.7
-Повраток на заемите		5.4	91.7	0.4		2.5	5.6	5.0
-Достасување на заемите		5.4	94.2	0.4			5.6	5.0
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително се заострени) и „-“ (делумно се заострени) и збирот на „+“ (делумно се олеснети) и „++“ (значително се олеснети).

Графикон 16

Промена на условите за кредитирање на банките, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата (нето-процент)

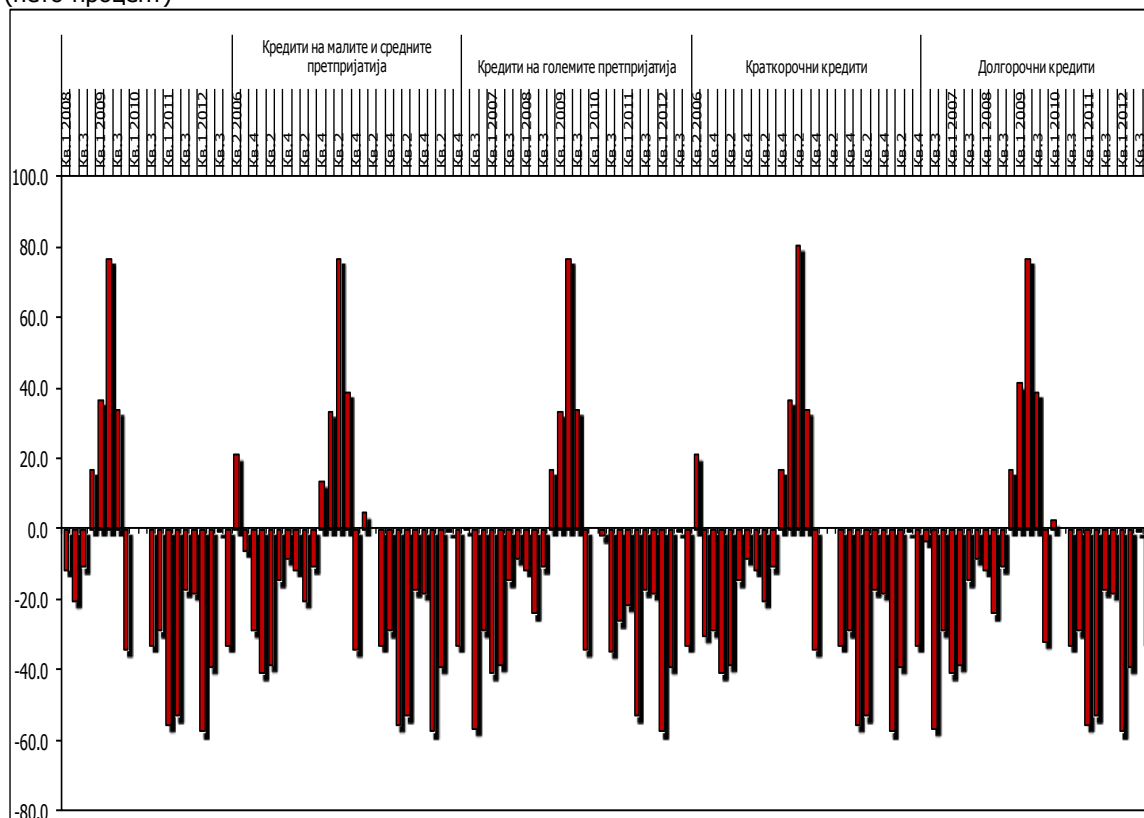
5. Какво влијание имаа промените во монетарната политика врз Вашата каматна политика (камати на новоодобрени кредити на претпријатијата) во последните три месеци?

	Вкупно		Кредити на малите и средните претпријатија		Кредити на големите претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4
Значително влијаеја										
Делумно влијаеја	22.4	11.2	20.1	8.9	22.4	5.2	22.4	11.2	22.4	5.2
Незначително влијаеја	77.1	55.9	79.4	58.2	77.1	61.9	77.1	55.9	77.1	61.9
Не влијаеја	0.4	32.9	0.4	32.9	0.4	32.9	0.4	32.9	0.4	32.9
Неприменливо										
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	-0.4	-32.9	-0.4	-32.9	-0.4	-32.9	-0.4	-32.9	-0.4	-32.9
Број на банки коишто одговориле	15	14	15	14	15	14	15	14	15	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу процентите „значително влијаеја“ и „не влијаеја“.

Графикон 17

Влијание на промените во монетарната политика врз каматната политика (камати на новоодобрени кредити на претпријатијата) на банките (нето-процент)

6. Како се промени побарувачката на кредити од страна на претпријатијата во последните три месеци, исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени?

	Вкупно		Кредити на малите и средните претпријатија		Кредити на големите претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4
Значително е намалена										
Делумно е намалена	10	5.4	10.0	5.4	10	5.4	10.0	5.4	10	5.4
Во основа остана непроменета	45.9	52.5	53.8	47.8	45.9	50.0	45.9	50.0	48.1	56
Делумно е зголемена	44	42.1	36.1	46.8	44	44.6	44.0	44.6	41.8	38.6
Значително е зголемена										
Неприменливо										
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	34.0	36.7	26.1	41.4	34.0	39.2	34.0	39.2	31.8	33.2
Број на банки коишто одговориле	15	14	15	14	15	14	15	14	15	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително е зголемена“ и „делумно е зголемена“ и збирот на процентите „делумно е намалена“ и „значително е намалена“.

7. Како влијаеја наведените фактори врз побарувачката на кредити од страна на претпријатијата (се однесува на одговорот на прашањето б во колоната „вкупно“)?

Ве молиме оценете го секој фактор употребувајќи ја скалата:

-- = значително придонесува за намалување на побарувачката

- = делумно придонесува за намалување на побарувачка

0 = придонесува за непроменетост на побарувачката

+ = делумно придонесува за зголемување на побарувачката

++ = значително придонесува за повисока побарувачка

НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.3	Кв.4
А) Потреби од финансирање		5.4	16.0	33.8				
- Инвестиции во основни средства		12.2	54.5	33.3			21.7	21.1
-Инвестиции во залихи и обртен капитал		5.4	22.8	38.9	32.9		57.6	66.4
-Преструктурирање на долгот			57.1	26.0		16.9	22.9	26.0
Б) Употреба на алтернативно финансирање			63.7	0.4				
-Интерно финансирање		1.2	98.4	0.4			-0.4	-0.8
-Заеми од останати банки		3.4	94.2	0.4	2.0		-0.2	-1.0
-Издавање сопствени хартии од вредност			70.9	0.4		28.7	0.4	0.4
Ве молиме наведете ги								
В) Останати фактори,								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесува за намалување на побарувачката).

8. Ве молиме назначете каква промена очекувате кај условите за кредитирање на Вашата банка во следните три месеци, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата.

	Вкупно		Кредити на малите и средните претпријатија		Кредити на големите претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4
Значително ќе се заострат		2.5								2.5
Делумно ќе се заострат	43.3	8.3	43.3	10.8	43.3	10.8	43.3	10.8	43.3	8.3
Во основа ќе останат непроменети	50.6	88.8	50.6	88.8	56.2	88.8	50.6	88.8	50.6	88.8
Делумно ќе се олеснат	6.0	0.4	6.0	0.4	0.4	0.4	6	0.4	6.0	0.4
Значително ќе се олеснат										
Неприменливо										
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	37.3	10.4	37.3	10.4	42.9	10.4	37.3	10.4	37.3	10.4
Број на банки коишто одговорите	15	14	15	14	15	14	15	14	15	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се заострат“ и „делумно ќе се заострат“, и збирот на процентите „делумно ќе се олеснат“ и „значително ќе се олеснат“.

9. Ве молиме назначете каква промена очекувате кај побарувачката на кредити од страна на претпријатијата во следните три месеци (исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени).

	Вкупно		Кредити на малите и средните претпријатија		Кредити на големите претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4
Значително ќе се намали										
Делумно ќе се намали	2.8	6	2.8		2.8	6	2.8			6
Во основа ќе остане непроменета	37.0	35.2	37.0	41.2	42.6	35.2	37	41.2	37.0	35.2
Делумно ќе се зголеми	59.7	58.4	59.7	58.4	54.1	58.4	59.7	58.4	62.5	58.4
Значително ќе се зголеми	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4
Неприменливо										
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	57.3	52.8	57.3	58.8	51.7	52.8	57.3	58.8	62.9	52.8
Број на банки коишто одговорите	15	14	15	14	15	14	15	14	15	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се зголеми“ и „делумно ќе се зголеми“ и збирот на процентите „делумно ќе се намали“ и „значително ќе се намали“.

Кредити на населението

10. Како се променети условите за кредитирање на Вашата банка од аспект на одобрувањето кредити на населението во изминатите три месеци?

	<i>Вкупно</i>		Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4
Значително се заострени								
Делумно се заострени	3.2	4.0		0.9	4.1	4.9	4.1	4.9
Во основа останаа непроменети	89.3	77.5	88.2	70.5	84.1	81.9	94.9	77.3
Делумно се олеснети	5.8	18.4	11.1	27.6	7.5	13.3	1.2	17.9
Значително се олеснети	1.9	0.3	0.9	1.1	4.5			
Неприменливо								
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	-4.5	-14.6	-12.0	-27.8	-7.9	-8.4	2.9	-13.0
Број на банки коишто одговориле	15	14	15	14	15	14	15	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително се заострени“ и „делумно се заострени“, и збирот на процентите „делумно се олеснети“ и „значително се олеснети“.

11. Како влијаеја долунаведените фактори врз условите за кредитирање на Вашата банка во поглед на одобрувањето станбени кредити на населението во изминатите три месеци (се однесува на одговорот на прашањето 10)? Ве молиме оценете го придонесот на наведените фактори за заострувањето или олеснувањето на условите за кредитирање користејќи ја следнава скала:

- = значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање
 - = делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање
 0 = придонесуваат за непроменетост на условите за кредитирање
 + = делумно придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање
 ++ = значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање
 НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.3	Кв.4
А) Трошоци на финансиските средства и ограничувања на билансот на состојба			97.6	2.0		0.5	-0.9	-2.0
Б) Притисок од конкуренција			64.5	1.1		0.5		
-Конкуренција од други банки			90.4	9.2		0.5	-7.7	-9.2
В) Согледувања за ризикот		14.3	49.3	1.1	0.9	0.5		
-Очекувања за вкупната економска активност		14.3	76.8	7.6	0.9	0.5	13.5	5.8
-Ризик од неизвршување на обезбедувањето		31.4	66.2	1.1	0.9	0.5	30.8	29.4
-Кредитна способност на потрошувачите		11.9	85.7	1.1	0.9	0.5	12.0	9.9
Г) Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и „-“ (делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за олеснување на условите) и „++“ (значително придонесуваат за олеснување на условите).

12. Ве молиме оценете ја важноста на одделните фактори, при процена на кредитната способност на населението.

-- = потполно неважни

- = делумно важни

0 = важни

+ = многу важни

++ = исклучително важни

НП = неприменливо

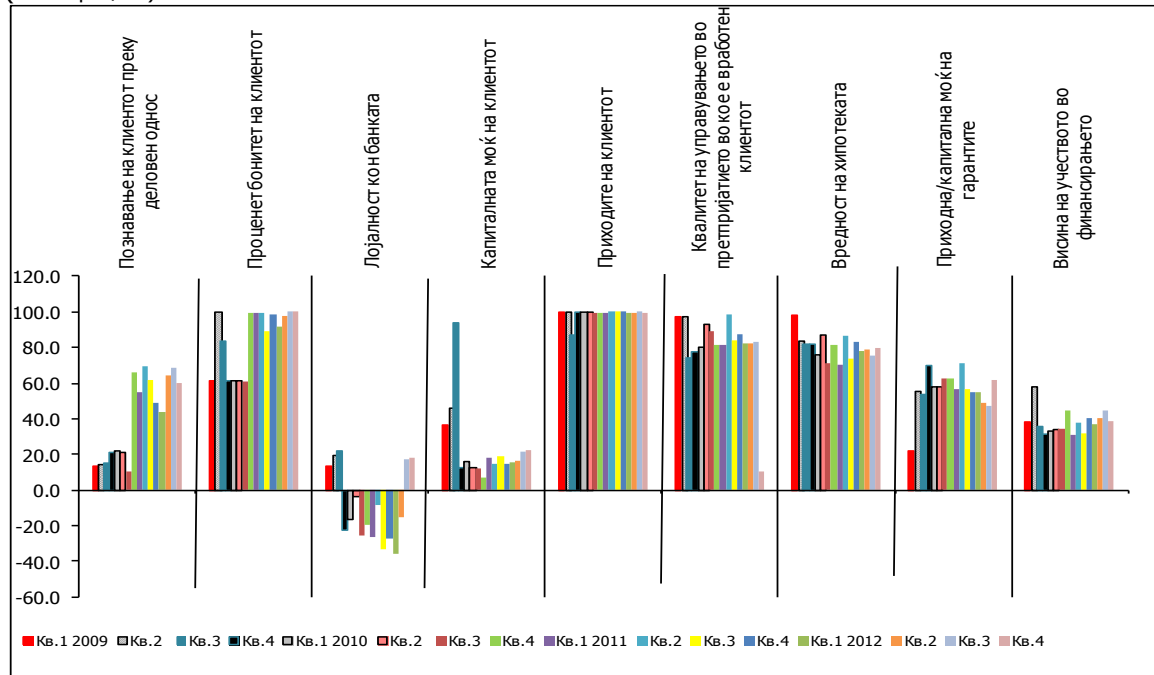
	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.3	Кв.4
Познавање на клиентот преку деловен однос			40.4	54.1	5.6		68.9	59.7
Процент бонитет на клиентот				71.1	29.0		100	100
Лојалност кон банката		3.5	75.4	11.7	9.5		17.2	17.7
Капиталната моќ на клиентот		36.4	4.7	58.1	0.9		21.4	22.6
Приходите на клиентот			0.3	29.2	70.6		100	99.8
Квалитет на управувањето во претпријатието во кое е вработен клиентот		36.4	16.6	47.1			83.4	10.7
Вредност на хипотеката			20.1	31.1	48.9		75.4	80.0
Приходна/капитална моќ на гарантите			38.2	25.1	36.8		47.1	61.9
Висина на учеството во финансирањето		16.8	25.8	54.5	0.9	2.1	44.8	38.6
Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „+“ (исклучително важни) и „+“ (многу важни) и збирот на „-“ (делумно важни) и „--“ (потполно неважни).

Графикон 18

Важност на одделните фактори при процена на кредитната способност на населението

(нето-процент)

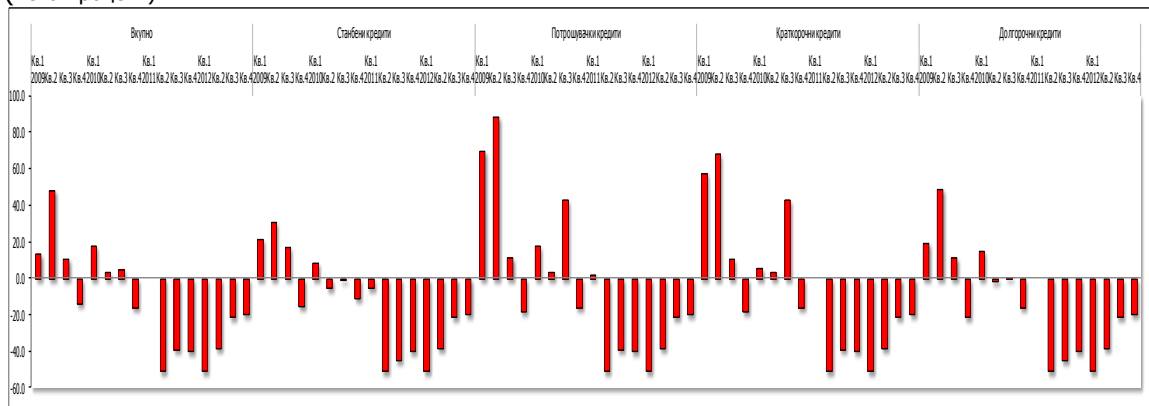
13. Какво влијание имаа промените во монетарната политика врз Вашата каматна политика (камати на новоодобрени кредити на населението) во последните три месеци?

	Вкупно		Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4
Значително влијаеја										
Делумно влијаеја	7.9	2	7.9	2	7.9	7.7	7.9	7.7	7.9	2.0
Незначително влијаеја	70.9	78.3	70.9	78.3	70.9	72.6	70.9	72.6	70.9	78.3
Не влијаеја	21.4	19.8	21.4	19.8	21.4	19.8	21.4	19.8	21.4	19.8
Неприменливо										
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	-21.4	-19.8	-21.4	-19.8	-21.4	-19.8	-21.4	-19.8	-21.4	-19.8
Број на банки коишто одговориле	15	14	15	14	15	14	15	14	15	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу процентите „значително влијаеја“ и „не влијаеја“.

Графикон 19

Влијание на промените во монетарната политика врз каматната политика (камати на новоодобрени кредити на населението) на банките (нето-процент)

14. Како се променети условите на Вашата банка, од аспект на одобрувањето станбени кредити на населението, во изминатите три месеци? Ве молиме оценете го секој фактор користејќи ја скалата:

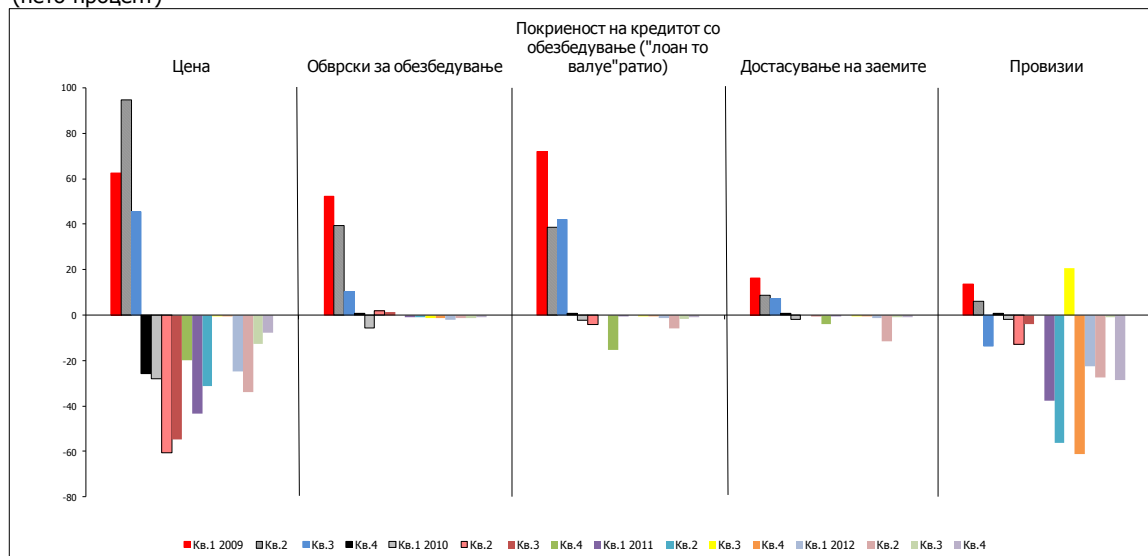
- = значително се заострени
- = делумно се заострени
- 0 = во основа останаа непроменети
- + = делумно се олеснети
- ++ = значително се олеснети
- НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.3	Кв.4
А) Цена			92	7.6		0.5	-12.6	-7.6
Б) Останати услови			64.5	7.6		0.5		
-Обврски за обезбедување			98.5	1.1		0.5	-1.5	-1.1
-Покриеност на кредитот со обезбедување ("loan to value" ratio)			98.5	1.1		0.5	-1.8	-1.1
-Достасување на заемите			98.5	1.1		0.5	-0.9	-1.1
-Провизии			70.9	28.7		0.5	-0.9	-28.7
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително се заострени) и „-“ (делумно се заострени) и збирот на „+“ (делумно се олеснети) и „++“ (значително се олеснети).

Графикон 20

Промена на условите на банките, од аспект на одобрувањето станбени кредити на населението (нето-процент)

15. Како влијаеја долунаведените фактори врз условите за кредитирање на Вашата банка во изминатите три месеци од аспект на одобрувањето потрошувачки кредити и останати кредити на населението (се однесува на одговорот на прашањето 10)? Ве молиме оценете го придонесот на наведените фактори за заострувањето или олеснувањето на условите за кредитирање користејќи ја следнава скала:

-- = значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање

- = делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање

0 = во основа придонесуваат за непроменетост на условите за кредитирање

+ = делумно придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање

++ = значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање

НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.3	Кв.4
А) Трошоци на финансиските средства и ограничувања на билансот на состојба		4.0	87	1.1	0.9	7.0	3.2	2.0
Б) Пригисок од конкуренција		4.0	55.3	13.3				
-Конкуренција од другите банки		4.0	55.3	40.8			-36.0	-36.8
В) Согледувања за ризикот		15.1	49.0	1.1		0.9		
-Очекувања за вкупната економска активност		14.3	83.8	1.1	0.9		14.5	12.3
-Ризик од неизвршување на обезбедувањето		35.9	62.2	1.1	0.9		35.0	33.9
- Кредитна способност на потрошувачите		16.2	81.9	1.1	0.9		14.7	14.2
Г) Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и „-“ (делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за олеснување на условите) и „++“ (значително придонесуваат за олеснување на условите).

16. Како се променети условите на Вашата банка за одобрување потрошувачки кредити и останати кредити на населението во изминатите три месеци? Ве молиме оценете го секој фактор користејќи ја скалата:

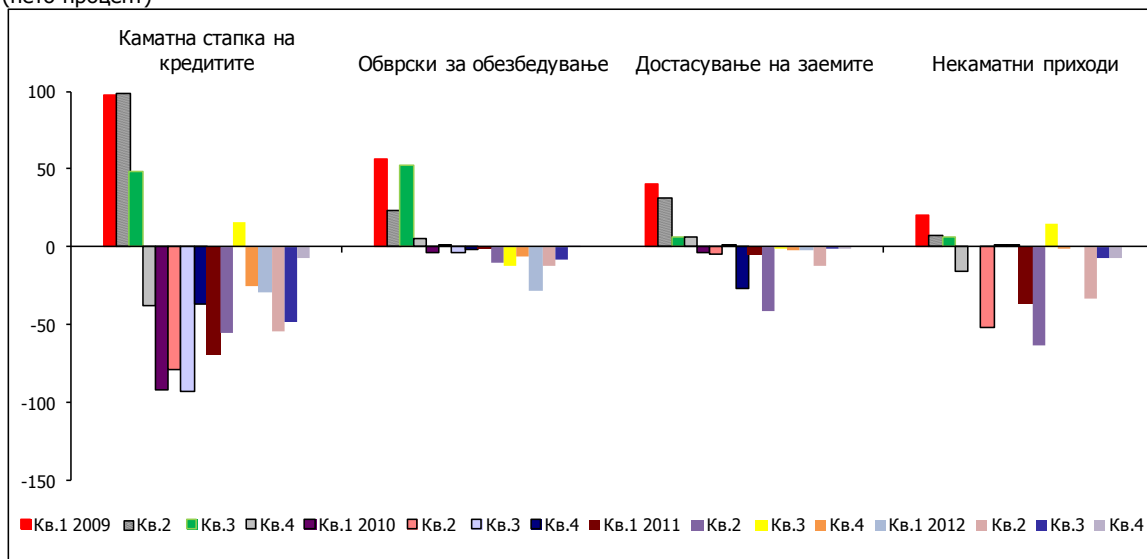
- = значително се заострени
- = делумно се заострени
- 0 = во основа останаа непроменети
- + = делумно се олеснети
- ++ = значително се олеснети
- НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.3	Кв.4
А) Каматна стапка на кредитите			93.3	6.8			-48.0	-6.8
Б) Останати услови			65.0	7.6				
-Обврски за обезбедување		1.6	97.4	1.1			-7.8	0.5
-Достасување на заемите			99.0	1.1			-0.9	-1.1
-Некаматни приходи			92.5	7.6			-7.2	-7.6
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително се заострени) и „-“ (делумно се заострени) и збирот на „+“ (делумно се олеснети) и „++“ (значително се олеснети).

Графикон 21

Промена на условите на банките, од аспект на одобрувањето потрошувачки кредити и останати кредити на населението (нето-процент)

17. Како се промени побарувачката на кредити од страна на населението во последните три месеци, исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени?

	Вкупно		Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4
Значително е намалена								
Делумно е намалена	4.1	4.2	4.1	4.9	4.1	4	4.1	4
Во основа остана непроменета	77.3	74.0	94.9	77.3	48.1	73	94.9	73
Делумно е зголемена	18.5	21.4	0.3	16.8	48.0	22.8	0.9	22.8
Значително е зголемена	0.2	0.5	0.9	1.1		0.3		0.3
Неприменливо	0.1						0.3	
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	14.6	17.7	-2.9	13.0	43.9	19.1	-3.2	19.1
Број на банки коишто одговориле	15	14	15	14	15	14	15	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително е зголемена“ и „делумно е зголемена“ и збирот на процентите „делумно е намалена“ и „значително е намалена“.

18. Како влијаеја долунаведените фактори врз побарувачката на станбени кредити од страна на населението во изминатите три месеци (се однесува на прашањето 17)? Ве молиме оценете го секој фактор посебно употребувајќи ја скалата:

-- = значително придонесува за намалување на побарувачката

- = делумно придонесува за намалување на побарувачката

0 = придонесува за непроменетост на побарувачката

+ = делумно придонесува за зголемување на побарувачката

++ = значително придонесува за зголемување на побарувачката

НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.3	Кв.4
А) Потребности за финансирање			62.7	1.6			1.7	1.6
- Перспективи на пазарот за станбена изградба	3.0		95.1	1.1	0.9		-1.0	-1.0
-Доверба на потрошувачите			77.0	23.1			23.1	23.1
-Трошоци на потрошувачите коишто не се поврзани за домувањето		3.0	95.1	2.0			-1.6	-1.0
Б) Употреба на алтернативно финансирање		10.3	48.9	1.6				
-Заштеди на населението		10.3	87.8	2.0			2.3	-8.3
-Кредити од останатите банки		13.6	85.4	1.1			-10.5	-12.5
- Останати извори на финансирање		10.3	88.7	1.1			1.4	-9.2
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесува за намалување на побарувачката).

19. Како влијаеја наведените фактори врз побарувачката на потрошувачки и останати кредити од страна на населението во изминатите три месеци (се однесува на одговорот на прашањето 17)? Ве молиме оценете го секој фактор посебно употребувајќи ја скалата:

--= значително придонесува за намалување на побарувачката

- = делумно придонесува за намалување на побарувачката

0= придонесува за непроменетост на побарувачката

+ = делумно придонесува за зголемување на побарувачката

++ = значително придонесува за зголемување на побарувачката

НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.3	Кв.4
А) Потребности за финансирање			59.7	1.1	0.9		37.7	2.0
- Трошење за трајни добра како што се: автомобили, мебел и сл.		3.0	88.1	9.0			-1.4	6.0
-Доверба на потрошувачите			76.5	23.6			33.4	23.6
Б) Употреба на алтернативи за финансирање			63.6	1.6			1.4	1.6
-Заштеди на населението			98.5	1.6			1.4	1.6
-Кредити од останати банки		13.3	85.2	1.6			-11.7	-11.7
-Останати извори на финансирање		10.3	88.2	1.6			1.4	-8.7
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесуваат за намалување на побарувачката).

20. Ве молиме назначете каква промена очекувате кај условите за кредитирање на Вашата банка, од аспект на одобрувањето кредити на населението во следните три месеци.

	Вкупно		Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4
Значително ќе се заострат		0.9		0.9		0.9		0.9
Делумно ќе се заострат	0.9		0.9		0.9		0.9	
Во основа ќе останат непроменети	90.3	87.5	77	91.2	89.4	81.5	98.4	91.2
Делумно ќе се олеснат	8.8	11.5	21.4	6.9	9.9	17.7	0.9	8
Значително ќе се олеснат	0.2	0.3	0.9	1.1				
Неприменливо								
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	-8.1	-10.8	-21.4	-7.1	-9.0	-16.8	0.0	-7.1
Број на банки коишто одговориле	15	14	15	14	15	14	15	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се заострат“ и „делумно ќе се заострат“, и збирот на процентите „делумно ќе се олеснат“ и „значително ќе се олеснат“.

21. Ве молиме назначете каква промена очекувате кај побарувачката на кредити од страна на населението во следните три месеци (исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени).

	Вкупно		Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4
Значително ќе се намали								
Делумно ќе се намали		4.8		4.8		4.8		4.8
Во основа ќе остане непроменета	75.5	65.8	91.8	82.7	48.7	39	91.8	82.2
Делумно ќе се зголеми	24.7	29.3	8.4	12.6	51.5	56.0	8.4	12.8
Значително ќе се зголеми		0.2				0.3		0.3
Неприменливо								
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	24.7	24.7	8.4	7.8	51.5	51.5	8.4	8.3
Број на банки коишто одговориле	15	14	15	14	15	14	15	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се зголеми“ и „делумно ќе се зголеми“ и збирот на процентите „делумно ќе се намали“ и „значително ќе се намали“.

Карактеристики на процесот на кредитирање во Вашата банка

Во следниве две табели се прикажани одговорите на банките на одделни конкретни прашања поврзани со процесот на одобрување кредити*.

Кредитирање на претпријатијата

Фактор/услов	1	2	3	4	5	0	
Број на години за кои се бараат финансиски извештаи	38.9	44.6	82.3				1) помалку од две; 2) две; 3) повеќе од две; 4) останато.
Фреквентност на посети на клиентите и на потенцијалните клиенти		1.2	98.8				1) никогаш; 2) понекогаш; 3) редовно; 4) останато.
Најчеста намена на одобрените кредити	62.4	94.0	38.9				1) основни средства; 2) обртни средства; 3) ликвидност; 4) останато.
Најчест сооднос на хипотеката и износот на кредитот	70.3	68.0	32.9	32.9			1) помалку од два; 2) два; 3) повеќе од два; 4) останато.
Достапност на кредитите без залог	22.1	36.7		41.2			1) да; 2) не; 3) само рамковните; 4) останато.
Минимален број на гаранти	72.9	35.4				7.7	
Сооднос на приходите на гарантот и месечната отплата	5.8	12.7		64.6			1) помалку од една третина; 2) една третина; 3) повеќе од една третина; 4) останато.
Задолжителен ексклузивен однос со банката при долгорочно кредитирање	23.2	14.8	72.8				1) да; 2) не; 3) за некои намени; 4) останато.
Кој ги одобрува кредитите до 100.000 евра?	32.9	74.4	32.9	63.9			1) Управниот одбор; 2) Кредитниот одбор; 3) Управниот и Кредитниот одбор; 4) останато
Кој ги одобрува кредитите од 100.000 евра до 500.000 евра?	32.9	65.9	40.9	66.4			1) Управниот одбор; 2) Кредитниот одбор; 3) Управниот и Кредитниот одбор; 4) останато
Кој ги одобрува кредитите над 500.000 евра?	38.9	58.0	38.5	68.7			1) Управниот одбор; 2) Кредитниот одбор; 3) Управниот и Кредитниот одбор; 4) останато
Вообичаено времетраење на постапката на одобрување кредит	2.0	81.1	55.2				1) помалку од една седмица; 2) од една до две седмици; 3) повеќе од две седмици; 4) останато.
Колкав е просечниот период за реализација на хипотеките?	3.2	27.6	69.2	32.9			1) помалку од шест месеци; 2) од шест до дванаесет месеци; 3) од една до две години; 4) повеќе од две години; 5)

Кредитирање на населението*

Фактор/услов	1	2	3	4	5	0	
Дали бројот на месеци на постојано вработување на барателот на кредит е релевантен при одобрувањето на кредит?		100					1-не, 2-да,
Колку месеци вообичаено треба да биде вработен барателот на кредит во постојан работен однос?	43.1	56.7		0.3			1-до шест месеци, 2-од шест до дванаесет месеци, 3-од 1 година до две години, 4-над две години
Најчест сооднос на хипотеката и износот на кредитот	66.8	37.3					1- помалку од два, 2-два, 3- повеќе од два, 4-останато 1-да, 2-не, 3-само рамковните кредити, 4- останато
Достапност на кредитите без залог	89.6	10.5					
Минимален број на жиранти	22.8	0.3				55.9	
Сооднос на приходите на жирантот и месечната отплата*	14.3	49.9	50.2				1-помалку од една третина, 2-една третина, 3-повеќе од една третина, 4- останато
Автоматизирано одобрување кредити на населението	11.5	88.1	0.5				1-да, 2-не, 3-останато
Задолжителен ексклузивен однос со банката при долгорочно кредитирање	0.9	83.0	16.2				1-да, 2-не, 3-за некои намени, 4-останато
Кој ги одобрува кредитите во вредност поголема од 20.000 евра?	10.3	66.3	0.0	48.1			1-управниот одбор, 2- кредитниот одбор, 3- управниот и кредитниот одбор, 4-останато
Вообичаено времетраење на постапката на одобрување кредит	27.6	61.6	34.4	1.1			1-помалку од една седмица, 2-една до две седмици, 3- повеќе од две седмици, 4- останато
Колку изнесува просечното времетраење на реализација на хипотеките?	5.1	77.1	16.8	10.3	1.1		1-помалку од шест месеци, 2-од шест до дванаесет месеци, 3-една до две години, 4-повеќе од две години, 5-останато

* Некои банки одговориле со повеќе од еден одговор, а некои не одговориле на прашањата.